

EaPGREEN

Partnership for Environment and Growth



This project is
funded by the EU

Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə üzrə nəticə və faydalar – Nümunələr

Martin Smutny

BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının
məsləhətçisi

Bakı, 4 – 5 aprel, 2018-ci il

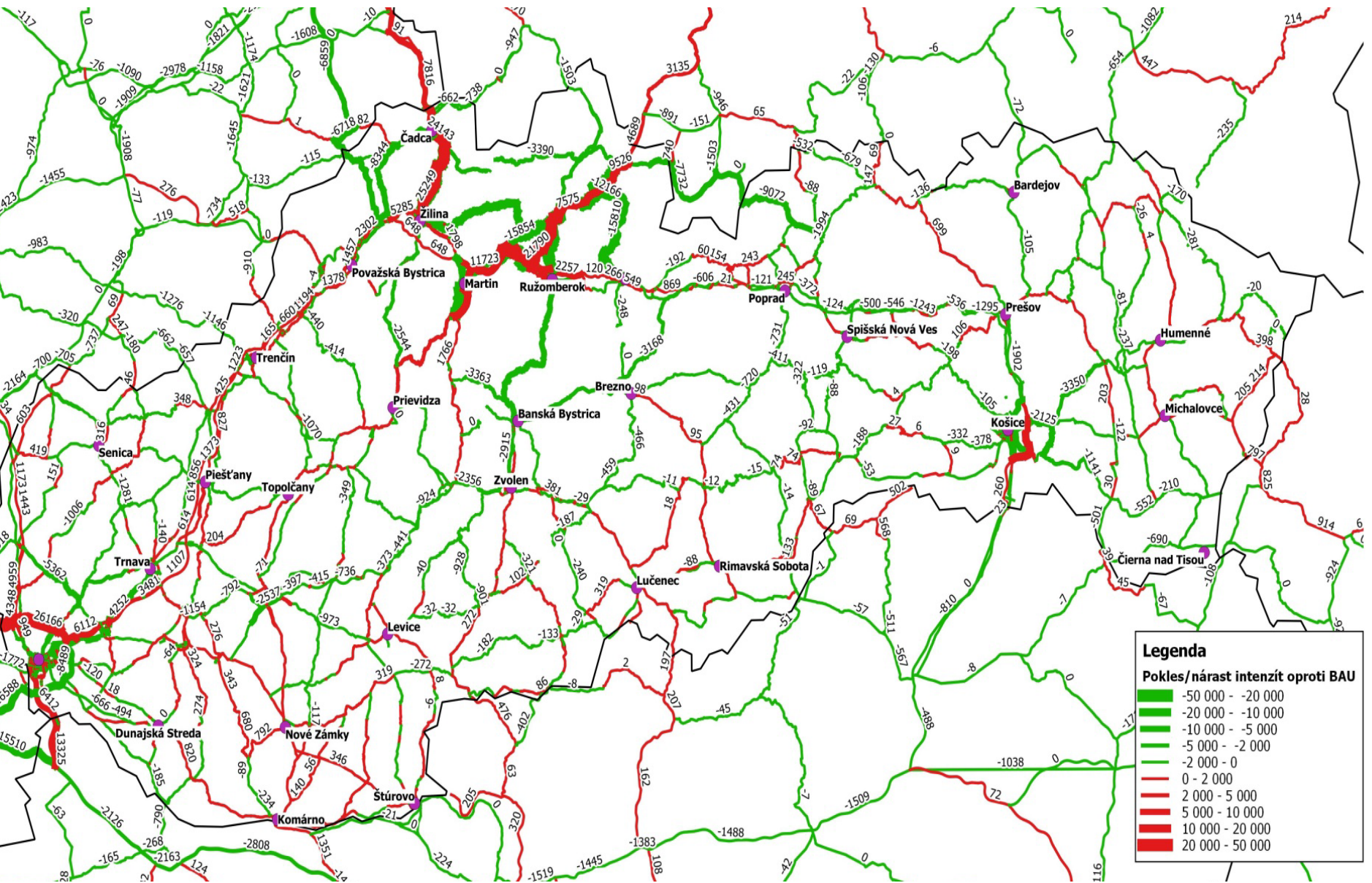


Nümunə 1: 2030-cu ilə kimi Milli Nəqliyyatın İnkişafı Strateji Planı (Slovakiya) üzrə Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə



Ümumi Məlumat

- Strateji plan Aİ-nin nəqliyyat layihələrinin birgə maliyyələşdirilməsi üzrə uzunmüddətli planlaşdırma sənədidir
- Aşağıdakı nəqliyyat rejimləri üçün təklif olunan tədbirlər
 - Yollar
 - Dəmiryolları
 - Hava Nəqliyyatı
 - Su Nəqliyyatı
 - İctimai və qeyri-motorlu nəqliyyat
- Yol nəqliyyat modeli: yol şəbəkəsində cari və gələcək hərəkət intensivliyi və fərdi investisiyaların həyata keçirilməsi halında edilən dəyişikliklər barədə məlumat
- Avtomobil və dəmiryolu dəhlizləri (lakin dəqiqliklə müəyyən edilməmişdir)



Legenda

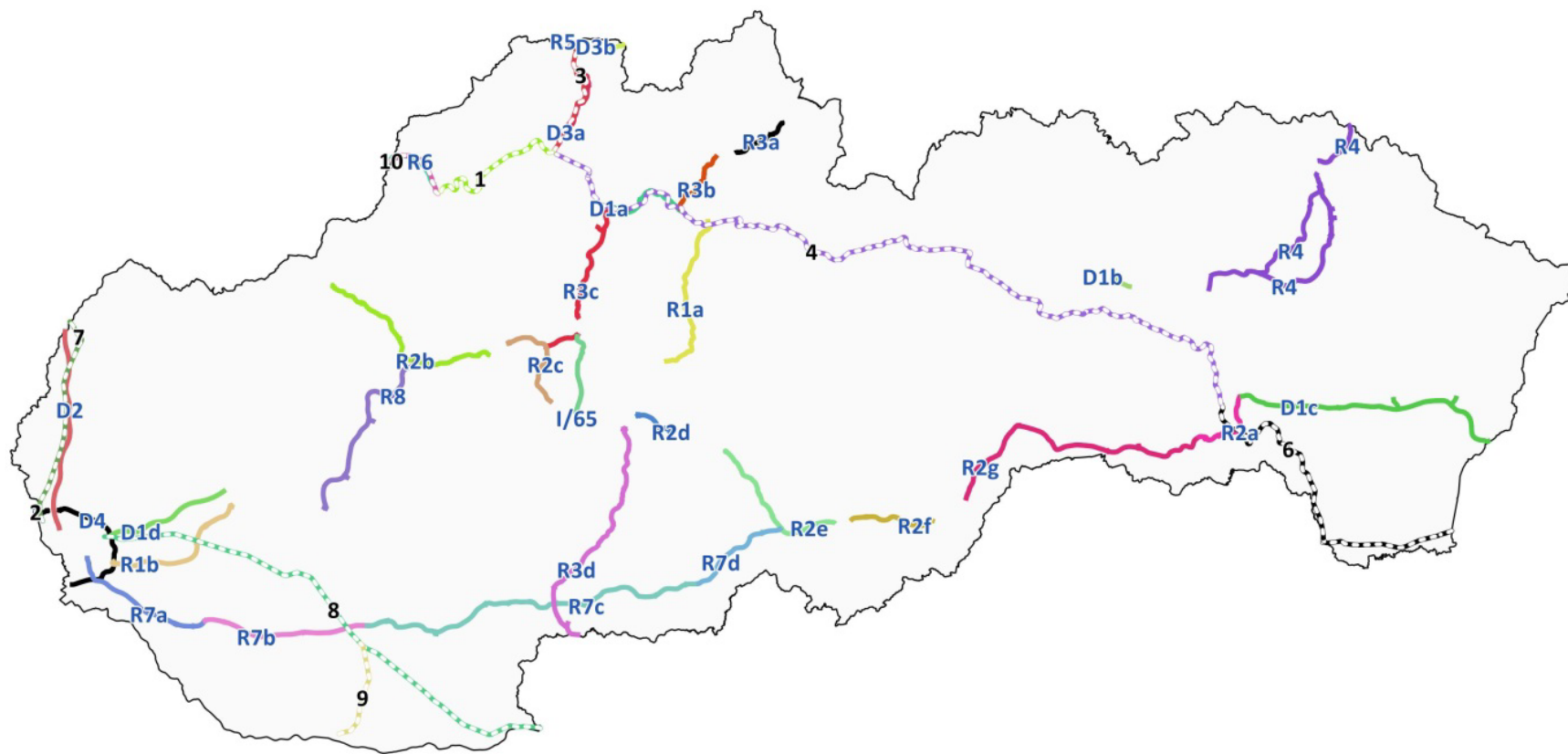
Pokles/nárast intenzít oproti BAU

- █ -50 000 - -20 000
- █ -20 000 - -10 000
- █ -10 000 - -5 000
- █ -5 000 - -2 000
- █ -2 000 - 0
- █ 0 - 2 000
- █ 2 000 - 5 000
- █ 5 000 - 10 000
- █ 10 000 - 20 000
- █ 20 000 - 50 000

Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə (SEQ) yanaşması

- Keyfiyyət üzrə qiymətləndirmə
 - Sosial-iqtisadi aspektlər (məs. Məşğulluq, yaşayış, fəal yaşam tərzini və əlaqəli sağlamlıq məsələləri), su resursları, biomüxtəliflik və təbiətin mühafizəsi, mədəni irs
- Kəmiyyət üzrə qiymətləndirmə
 - İstixana Qaz Tullantıları
 - Havanın keyfiyyəti
 - Səs-küy
- Məkan təhlili
 - Havanın keyfiyyəti
 - Səs-küy
 - Biomüxtəliflik və təbiətin mühafizəsi
 - İqlim dəyişikliyi riskləri
 - Mədəni irs

Orientáčné schéma zvažovaných infraštruktúrnych opatrení s potenciálne významnými vplyvmi na životné prostredie na národnej úrovni



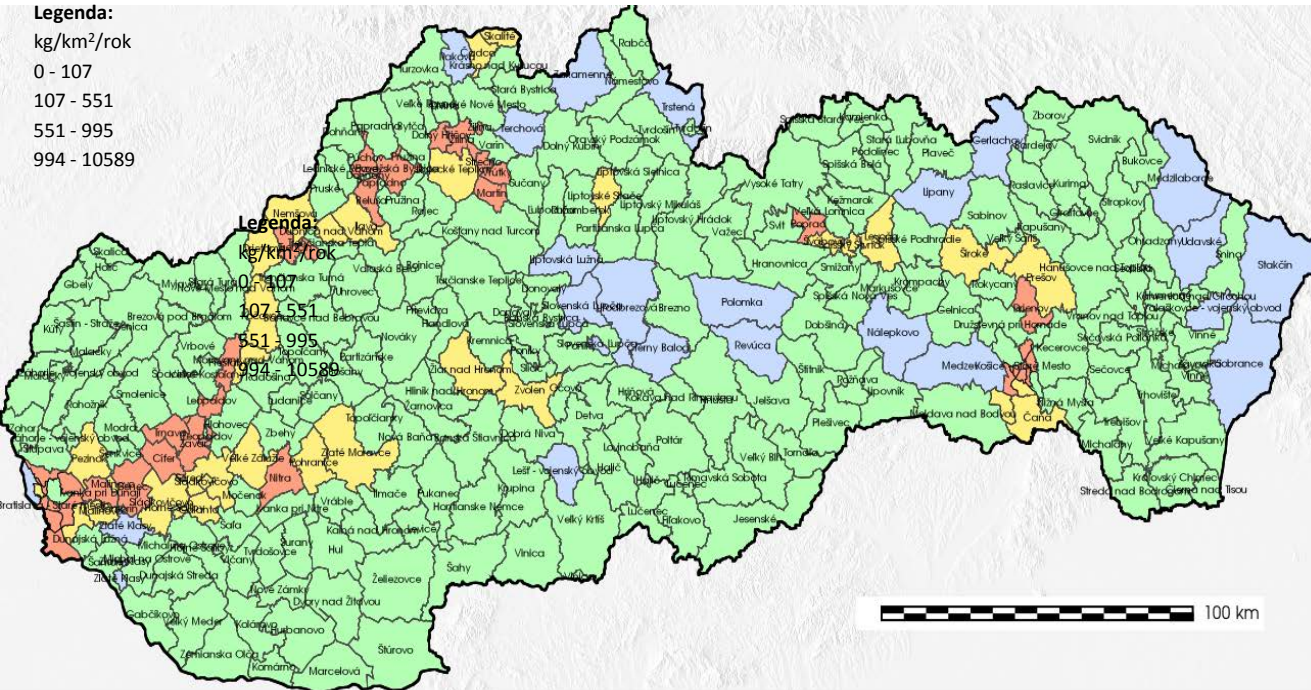
--- železničné koridory
— cestné koridory

Zostavil: Integra Consulting s.r.o. (2016)

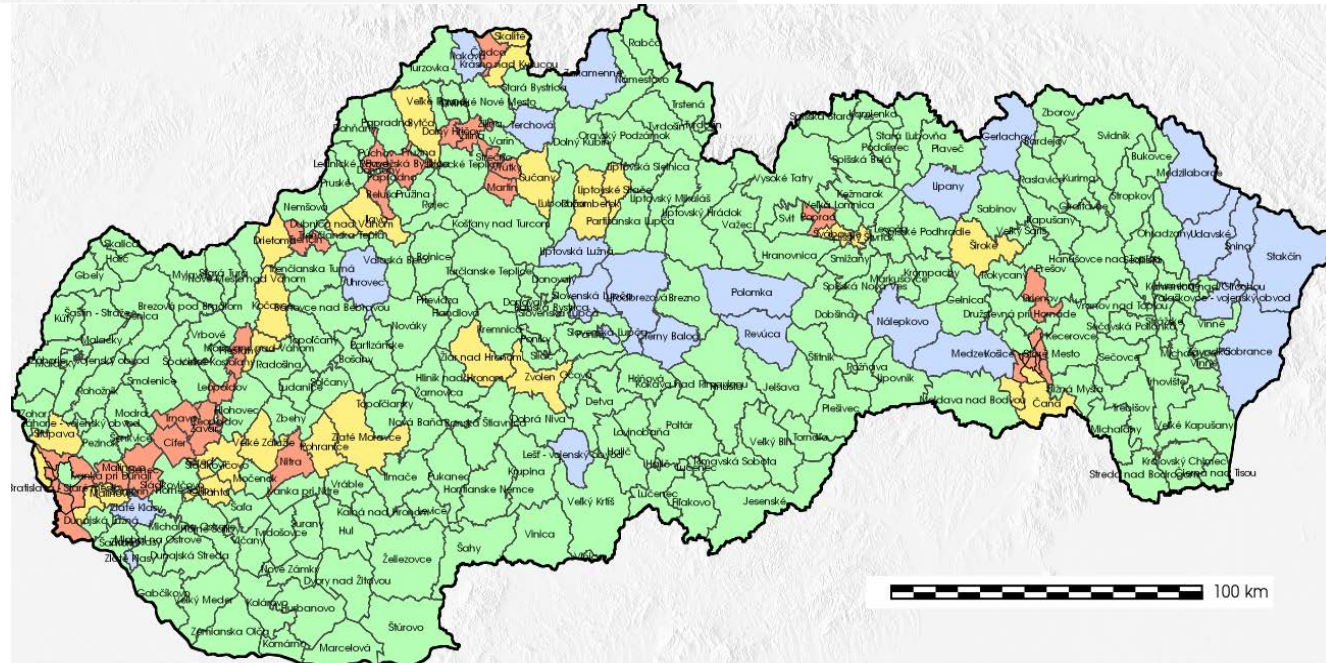
Legenda:

kg/km²/rok
0 - 107
107 - 551
551 - 995
994 - 10589

**PM10 – BAU layihəsinin
emissiyaları (2030)**

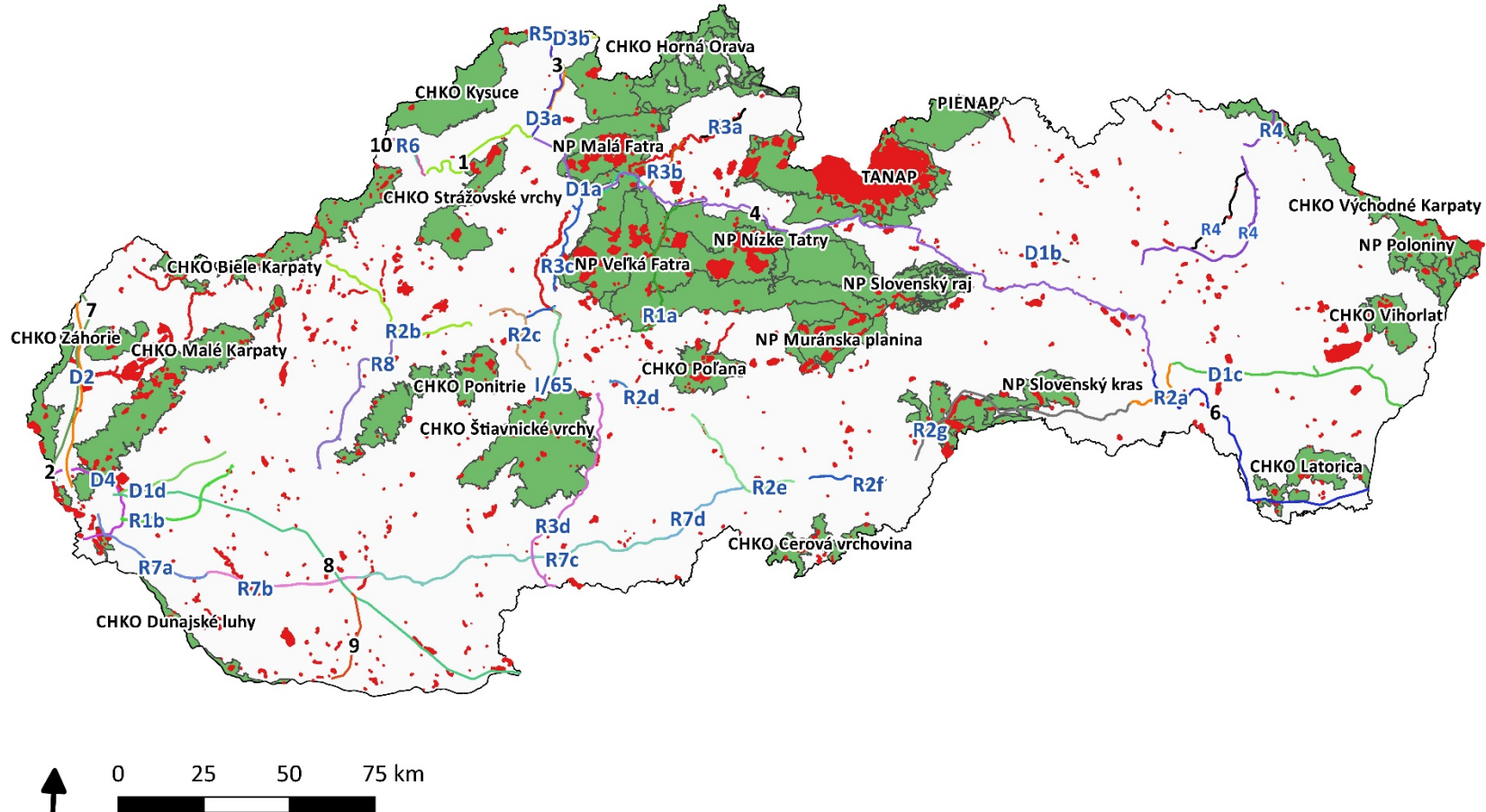


**PM10 emissiyaları -
Planın tədbirləri ilə (2030)**



Biomüxtəliflik və təbiətin mühafizəsi

Identifikácia potenciálnych konfliktov koridorov dopravnej infraštruktúry
s chránenými územia



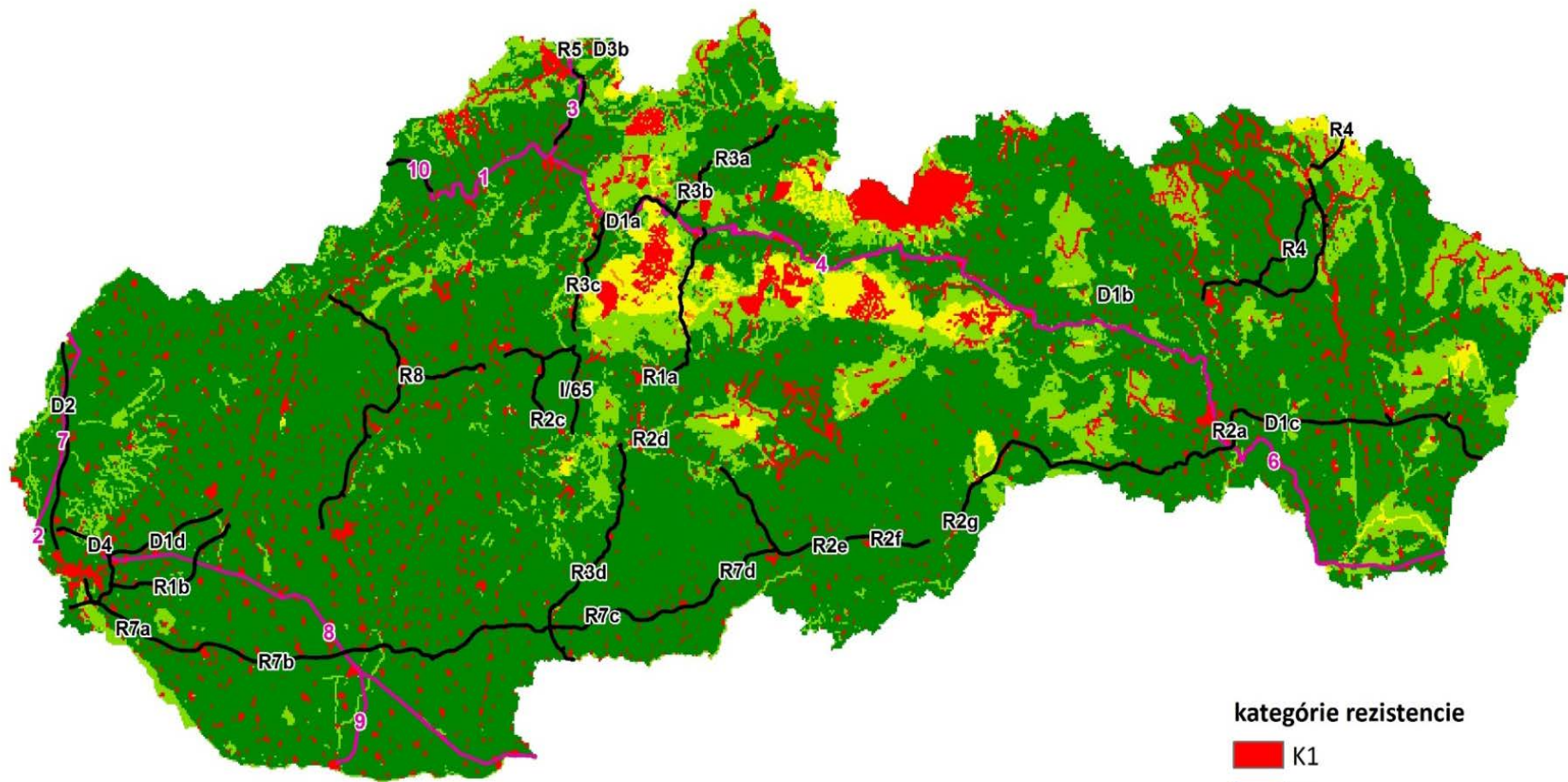
Zdroj dát: SOPSR (2016)
Zostavil: Integra Consulting s.r.o. (2016)

— Hodnotený dopravný koridor

Veľkoplošné chránené územia
Maloplošné chránené územia

Məkan analizləri sintezi

- Ekoloji və sağlamlıq riskləri və məhdudiyyətləri nəzərə alınmaqla kritik sahələrin müəyyənləşdirilməsi
- Nəqliyyat infrastruktur layihələri üzrə ərazinin / “davamlılığın” müəyyən edilməsi
- Məkan təhlilərinə əsasən ölkə ərazisi beş kateqoriyaya bölünür:
 - K1: nəqliyyat infrastrukturunu üzrə son dərəcə həssas, “davamlı”
 - K2: son dərəcə həssasdır, yalnız müdafiə tədbirləri görüldükdən sonra istifadə oluna bilər
 - K3: həssasdır, lakin alternativ yollardan istifadə etməklə potensial münaqişələrdən yayınmaq olar
 - K4: nəqliyyat infrastrukturunu üzrə həssaslığı, ‘davamlılığı’ aşağıdır
 - K5: nəqliyyatın infrastruktur inkişafı üzrə qeyri-hissasdır, sərbəstdir



kategórie rezistencie

- K1
- K2
- K3
- K4
- K5

- cestné koridory
- železničné koridory



Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə üzrə nəticələr

- Strateji səviyyə
 - Havanın çirklənmə nöqtələrinin müəyyənləşdirilməsi, havanın keyfiyyəti üzrə monitoring şəbəkəsinin gücləndirilməsi
 - Potensial problemlı yolların müəyyənləşdirilməsi, yaşayış sahələrindən əlavə alternativlərin nəzərə alınması
- Nəqliyyat infrastruktur layihələrinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün təlimat
 - Risklərin müəyyənləşdirilməsi
 - Layihə səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün tövsiyələr (Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi)
 - Məkan analizinin sintezi nəqliyyat infrastruktur layihələrinin prioritetləşdirilməsinə əsas verir

Nümunə 2:
Alternativ və bərpa olunan enerji
mənbələrindən istifadəyə görə
Azərbaycanın Milli Strategiyası (2015 –
2020) ilə əlaqədar Strateji Ekoloji
Qiymətləndirmə

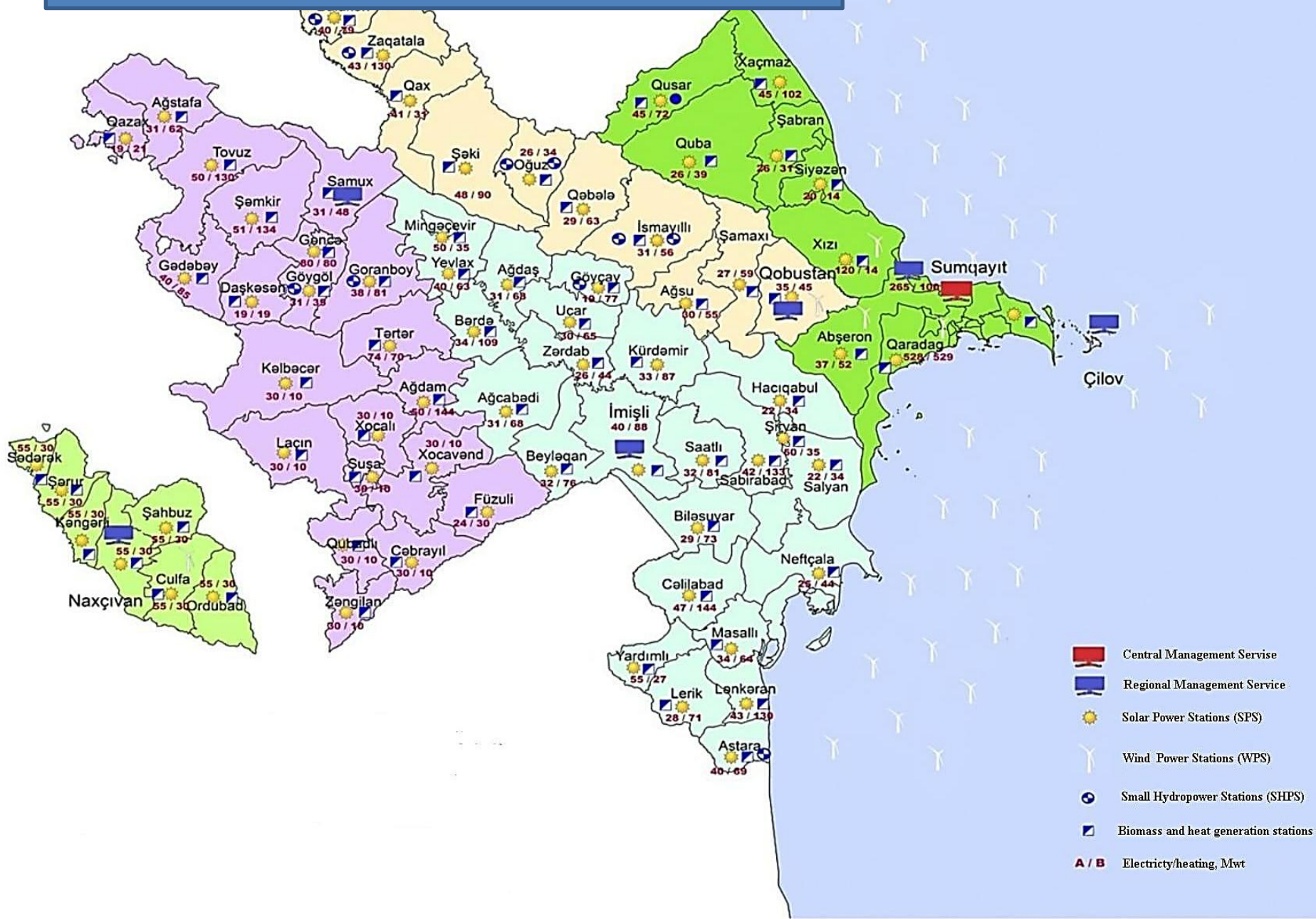
Strategiya ilə təkmilləşdirilmiş bərpa oluna bilən resurslar

- Günəş enerjisi
- Günəş və geotermal enerji
- Bioqaz Enerji
- Külək enerjisi
- Kiçik Su Elektrik Stansiyaları

Əsas məqsədlər:

- Alternativ və bərpa oluna bilən enerji istehsalını 20%-ə dək artırmaq
- Alternativ və bərpa oluna bilən enerji istehlakını 9,7%-dək artırmaq

2020-ci ilədək alternativ və bərpa oluna bilən enerji mənbələrini göstərən Azərbaycan Respublikasının inkişaf xəritəsi



Strateji Ekoloji Qiymətləndirməyə yönəlmiş əsas məsələlər üzrə nümunələr

Hava

- ☺ ARES-dən (Alternativ və bərpa oluna bilən enerji mənbələri) daha çox istifadə fosil yanacaqlarından hasil olunan enerjinin azaldılmasına və nəticədə havaya buraxılan çirkləndiricilərin azaldılmasına səbəb ola bilər.
- ☹ Bioqazdan istifadə havanın keyfiyyətinə mənfi təsir göstərə bilər

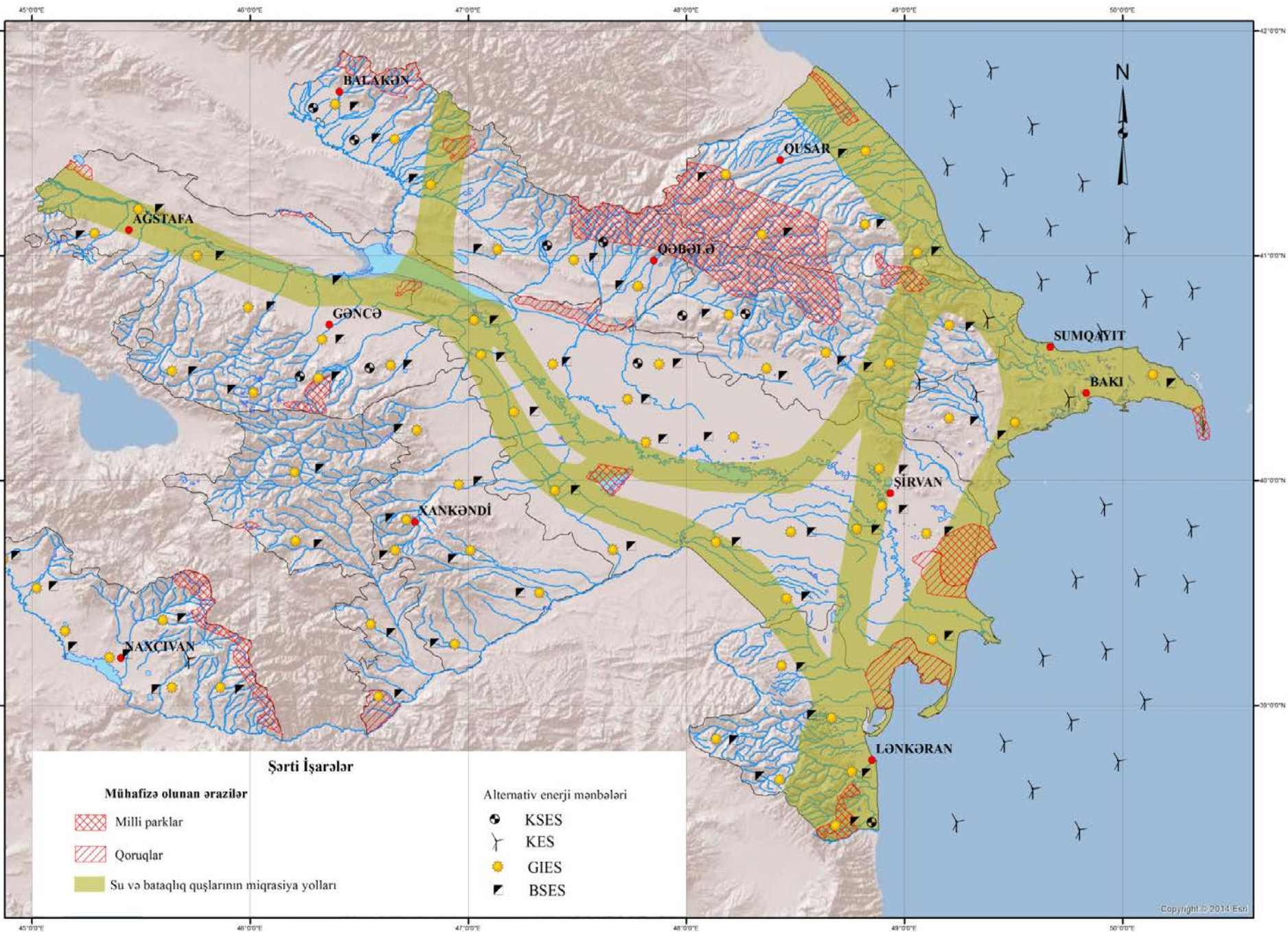
İqlim dəyişikliyi

- ☺ ARE-dən (Alternativ və bərpa oluna bilən enerji) daha çox istifadə fosil yanacaqlarından hasil olunmuş enerjinin çəkisində, nəticə etibarlı ilə havaya buraxılan istixana qaz tullantılarının həcmində azalmaya səbəb ola bilər
- ☹ İqlim dəyişikliyi təbii resurslara və bərpa olunan enerji istehsalına, yəni Xəzər dənizinin səviyyəsinin qalxmasına, su resurslarının azalmasına, daşqınların artmasına, bioqaz istehsalında (quraqlıq səbəbindən) dəyişikliklərin yaranmasına və küləyin istiqamətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər,

Strateji Ekoloji Qiymətləndirməyə (SEQ) yönəlmiş əsas məsələlər üzrə nümunələr

Digər iqtisadi sahələrlə əlaqələr

- ☹ Dənizdə külək elektrik stansiyaları turistlərin sahiləni ərazilərə marağını azaltmaqla turizmə mənfi təsir edə bilər.
- ☹ Dənizdə külək elektrik stansiyaları ilə neft, qaz və balıqçılıq sənayesi arasında ziddiyyət yarana bilər
- ☹ Yeni tikinti işləri (hidroenergetika, günəş, külək elektrik stansiyaları və ötürmə xətləri) təbii ehtiyatların istifadəsi ilə bağlı kənd təsərrüfatı ilə rəqabət aparır (kənd təsərrüfatı torpağında biyokütlə yaradır)
- ☹ Hidroenergetika inkişafı nəticəsində su rejiminin dəyişdirilməsi balıqçılıq sənayesinə, bu da öz növbəsində yerli iqtisadiyyata mənfi təsir göstərə bilər.



Müdafiə tədbirlərindən nümunələr

Makro səviyyəli sahənin seçilməsi üçün standartlar :

- Xüsusi bərpa olunan enerji layihələrinin yeri SEQ çərçivəsində aparılan ərazi analizlərinə və müvafiq tələblərə uyğun olmalıdır:
 - Biokütlədən və tullantılardan enerji istehsal edən müəssisələr hava keyfiyyəti aşağı olan ərazilərdə yerləşdirilməməlidir
 - Külək stansiyaları quşların keçid dəhlizlərində və ya quş növləri üçün əhəmiyyət kəsb edən sahələrdə yerləşdirilməməlidir
 - Külək turbinləri yaşayış binalarından 0.5km – 1km (səs-küy və digər təsirlər ilə bağlı araşdırmalardan asılı olaraq) və iş yerlərindən 500 m uzaqda yerləşdirilməlidir.

Əldə olunmuş biliklər

- Həm müsbət, həm də mənfi təsirləri nəzərə almaq vacibdir
- SEQ yalnız ətraf mühit məsələləri ilə məhdudlaşdırılmamalı, digər iqtisadi sahələrə də toxunulmalıdır
- SEQ "gələcəyə baxmalı" və gələcəkdə müəyyən layihələrin planlaşdırılması və / və ya inkişafı istiqamətində göstərişlər verməlidir
- Communication to planning agency is essential to ensure consideration of SEQ results
- SEQ nəticələrinin nəzərə alındığından əmin olmaq üçün planlama təşkilatı ilə əlaqə saxlanılmalıdır

Vermək istədiyiniz sual və ya bildirmək
istədiyiniz şərhiniz varmı?

Diqqətiniz üçün təşəkkür edirik